

Szerkesztőség  
és  
kiadóhivatal:  
**KASSA**  
Kossuth Lajos-utca 16.

Szerkesztőségi  
telefon: 150. sz

# NAPLÓ

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP.

ELŐFIZETÉS:

Helyben:  
Egy évre . . . 14.— korona  
Fél évre . . . 7.—  
Negyedévre . . . 3:50

Vidéken:  
Egy évre . . . . . 20 korona  
Fél évre . . . . . 10  
Negyedévre . . . . . 5  
Egyes szám ára 4 fill.

HIRDETESEK FELVETETNEK: A kiadóhivatalban, Kossuth Lajos-utca 16. szám alatt. (Bejárat a Fazekas-utca felől.) Telefon 150. szám.

FELELŐS SZERKESZTŐ:  
**MURÁNYI JÓZSEF.**

Kapható minden dohánytőzsdében.  
Megjelenik délután 5 órakor.

## A hollandi mese.

Kassa, nov. 10.

Politikusok körében nagy feltűnést keltett Hammersberg László abauji képviselő felszólalása, ki egy német lap nyomán retorziót kért a külföldön elterjedt azon bárgyu hír miatt, mintha minálunk forradalom d volna. Megtörtént ugyanis, hogy egy hollandiai vasuttársaság igazgatója felszólítja a középeurópai összes vasutak igazgatóságait, hogy ne jöjjenek el Budapestre nemzetközi konferenciára, mert itt vasuti sztrájk készül és Magyarországon forradalmi állapotok vannak.

A hollandi vasut-igazgató együgyűsége miatt most Magyarország és Hollandia között diplomáciai konfliktus támadt. Noha a nemzetközi vasuti egyezmény feltételei között nincs semmi intézkedés a megtorlásra vonatkozólag, a magyar állam a jó hírnevén ejtett csorbát diplomáciai uton képes kiköszörölni. Kossuth Ferenc már tegnapi felszólalásában is kijelentette, hogy ez az eléggé meg nem bélyegezhető eljárás alkalmatos arra, hogy kétes világításban tüntesse fel a magyar közállapotokat s a külföld előtt országunknak kárt tegyen. Ez okból a kormány keresni fogja az erélyes megtorlás módját. Mai napon már a megtorlás utnak indult. A kormány közbelépésére a diplomácia követeli az illető államvasuti igazgató felelősségre vonását s ha ez nem történne meg, akkor élni fog azon megtorlással, hogy felbontja a Hollandiával kötött vasuti egyezményt.

A kormány erélyes fellépése rokonszenvet kelt az egész országban. Le kell szoktatni a külföldet, hogy a magyar politika téves ismertetei folytán állami tekintélyünk rovására hamis rágalmakat bárki is szabadjára kolportáljon. Az előző kormányok bűnös elnézése nem sokat törődött azzal, hogy a Duna-Tisza mentén elterülő ezer esztendősi királyságról minő véleményt táplál a külföld. Diplomáciánk is ez okból könnyen vette a magyar állami tekintély csorbítását s lelkiismeretét nem zavarta, ha Magyarországot hol Ázsiában, hol a Balkán államok között keresték, vagy pedig mint osztrák tartományról beszélték róla.

Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter, már politikai programjához

híven is arra törekszik, hogy a diplomáciánkban kellő módon biztosítékot találjon a magyar állami tekintély megóvására. A hollandi bárgyu hír alkalmat nyújt neki, hogy a külföld összes diplomáciai szervezetében kidomborítsa a magyar nemzet szuverén voltát s mostani erélyes fellépésével alapjából kiközzentve a rólunk elterjedt s az elvi megtorlás nélkül maradt véleményt Hollandián keresztül megtanulja a külföld, hogy Magyarország alkotmányos állam, hol nemcsak, hogy forradalom nincsen, de a hol el nem tűrik a könnyelmű bárgyuságok terjesztését. Meg fogja tanulni a külföld, hogy Magyarország független királyság, meg fogja tanulni éppen az osztrák diplomácia révén, mely csak volt osztrák, most azonban a magyar érdek parancsának is engedelmisséggel tartozik. A diplomácia konfliktusnak ha nem is örülünk, de jókor jött.

## Apponyi a tanítókért.

2000 korona fizetési minimum.

Hat millió korona.

A magyar tanítószáz év óta hasztalanul kopogtat a kormányoknál, hiába kér, rimánkodik, hogy nyomoruságos fizetését legalább annyira javítsák meg, hogy a mai nehéz viszonyok között a minimális megélhetés szükségletét fedezhesse. A szabadelvű kormányoknál panaszok szava süket fülekre talált. Ez szülte az elkeseredést minden vonalon. Abauj-Torna vármegyében már oly szokatlan tünetben jelentkezett az elégedetlenség, hogy a legutóbbi nevezetes tanítógyűlés elhatározta, hogy a szociáldemokrata munkás-szervezethez csatlakozik s megalakítja a tanítók szakszervezetét anyagi javainak erélyesebb kivívása végett. Az abaujmegyei tanítószáz határozata nagy feltűnést keltett az országban. A kormánynak számolni kellett a tanítószáz elkeseredésével, ha csak azt nem akarta, hogy a magyar tanítói kar a szociáldemokrácia karjaiba vesse magát.

Apponyi Albert gróf most megmutatta, hogy a nemzeti kormány sem ígéretekkel, de alkotásokkal segít az elégedetlenségen. Programbeszédében kijelentette, hogy a tanítószáz helyzetén segíteni fog, ígéretét néhány hónpra be is váltja. Így ismer Apponyira a nemzet, így tudja tisztelni a megingathatlan nemzeti politikust benne. Apponyi a nemzeti kultúra nyomoruságos szolgáit felkarolta s már 1908. évtől kezdődőleg a tanítók fizetését megjavítja. Az egész országban nagy rokonszenvet kelt Apponyi elhatározása, első sorban azonban a tanítószáz között. Az abauji tanítótestület tagjai pedig most már türelemmel és meg-

nyugvással várhatják be az egy esztendőt, melynek leteltével sorsuk megjavul.

A tanítók fizetésrendezéséről a következőket jelentik:

Apponyi Albert gróf közoktatásügyi miniszter tervezetét készítette, a melyben minden magyar tanítónak kétezer koronás fizetési minimumot állapított meg. Apponyi erre a célra hat millió korona folyósítását kérte.

A feltűnést keltő hír röviden már jelezve volt, de nem cáfolták meg. Most ezt az értesülést a következőkkel egészíthetjük ki:

Apponyi Albert gróf a kész tervezetet a napokban mutatta be Wekerlének. A miniszterelnök a legnagyobb jóakarattal viseltetik a tanítók a magyar kultúra előharcosai iránt, mindazáltal mint pénzügyminiszter utalt azokra a nehézségekre, a melyek a nagy reform anyagi része elé gördülnek.

Apponyi ezzel szemben utalt a magyar tanítószáz szomorú helyzetére. Utalt arra, hogy sanyaru helyzetük egyes helyeken, így Abaujmegyében máris a szociáldemokrácia karjaiba kergette őket és végül Apponyi hivatkozott azokra a méltányos ígéretekre, a melyeket már mint kultuszminiszter tett a tanítóknak és a legnyomatékosabban kérte a miniszterelnököt, mint pénzügyminisztert, a reformhoz szükséges pénz fedezetének előteremtésére.

Wekerle, a ki csak pénzügyi szempontból fejezte ki aggályait a javaslattal szemben, hozzájárult Apponyi szempontjaihoz és beleegyezett, hogy

már az 1908-iki költségvetésbe felvétesék az a hat millió korona, a melyből minden magyar tanító fizetését legalább is évi kétezer koronára egészítik ki.

## A darabontok hagyatéka.

Polónyi a törvénytelen szerződésekéről.

Megsemmisítik a Fejérváry kormány szerződéseit.

Számokban alig tudnók kifejezni, hogy a törvénytelen, alkotmány ellenes Fejérváry kormány minő erkölcsi károkat okozott az országnak. Az új rendszer első feladata az volt, hogy leszedje a jogtalanságokkal beszenyezett törvényekről a mocskot, hogy a mennyire lehet helyreállítsa alkotmányosságunk épségét. Tisztogatás közben azonban kiderült, hogy az alkotmányellenes kormány az általa okozott erkölcsi károkat még anyagi károkkal utólte. Fejérváry—Krisztoffyék minden költségvetési felhatalmazás nélkül derűre-borura hosszabbították meg le nem járó szerződések határidejét, nyakra-főre szerződéseket kötöttek az államkincstár terhére. Jórészt hosszú lejáratu szerződéseket és többnyire olyanokat, melyek ok nélkül, kellő ellenszolgáltatás híján rónak terhetek az államra. Ezzel a sok szerződéssel szemben természetesen ez az első kérdés, volt-e joga arra az alkotmányellenes kormánynak, hogy ily nagy mértékben elpredálja a közvagyon? Megfelel most erre

Polónyi Géza igazságügy-miniszter, ki éleselméjű, nagy köz- és magánjogi tudással kidolgozott, a kérdés minden részére kiterjedő szakvéleményében, melyet a minisztertanács megbízásából a kereskedelemügyi miniszterhez intézett.

Kifejti Polónyi, hogy a miniszter az államkincstárra szerződés-kötés útján magánjogi kötelezést csak az esetben háríthat, ha az állami költségvetés erre jogot ad neki. Költségvetési törvény hiányában, a kormányának közjoguk értelmében utalványozási joga nincs.

Az államkincstár terhére ezen elvből kiindulva, kötelezettséget sem vállalhat. A jövő terhére annál kevésbé tehet megterhelő, bármilyen intézkedést oly miniszter, kinek még költségvetési felhatalmazása sincsen.

Ez a közjogi helyes álláspont értelmében a Wekerle kabinet az alkotmányellenes kormány által kötött összes szerződéseket vállalatokkal és magánosokkal megsemmisíti, érvénytelennek mondja ki.

## Ki őrzi a Rákóczi sirt?

Fodor praelátus-kanonok válasza.

Ujabb nyilatkozat.

A közönség előtt már ismeretes ügyben Fodor Sándor praelátus-kanonoktól a következő sorok közlésére kértünk fel:

T. Szerkesztőség!

A Kassai Hírlap november 10-iki számában foglaltakra ez a végszavam.

Nevezett lap ellentmondást konstatált nálam abban, hogy még november 8-án kijelentettem, hogy okt. 31-ike óta, csak jelenlétemben jelenhettek meg látogatók a sírboltban, azáltal bebizonyult, hogy egy kassai látogató (Nyulási kereskedő) ugyancsak bejutott távollétemben is a sírboltba.

Fenntartom november 8-iki állításomat a következő kommentárral.

Néhány nap előtt egy kőfaragó, kit Sztehló építész a sírboltban bizonyos teendővel megbízott, kérte tőlem a kulcsot. Nem neki, hanem a sekrestyésnek adtam azt át, azon határozott parancsral, hogy míg a kőfaragó munkája tart, senkit a sírboltba ne bocsásson. A tegnap elővett sekrestyés aztán amulatomra bevallotta, hogy ő a fentnevezett kereskedőt és társaságát a sírboltba bebocsátotta. Bevallotta a sekrestyés azt is, hogy ez november 3-án történt. Minthogy tehát nekem november 8-án sejtelmem sem volt a sekrestyés ezen visszaéléséről, öntudatlan csorbítása nélkül állíthattam, hogy október 31-től látogató csak jelenlétemben juthatott a sírboltba.

Hogy aztán az a sekrestyés mi mindent összebeszél ott a sírboltban, azt még az általam felkeresett Nyulási kereskedőtől se tudtam konkrét alakban megérteni. Csupán egyfelől vagyok tisztában, azzal, hogy nem Nyulási ur, hanem Quirsfeld kereskedő, ki ott sem volt, s ki csak halálból értesült a dolgról, ő közölte azt a K. H. egyik munkatársával. Így aztán érthető, hogy mire ez a dolog a Quirsfeld ur szócsövén keresztül az illető lap szerkesztőségéig eljutott, akkorra a tótul nem is beszélő, s tisztességesen öltözködő sekrestyéből „rongyos ruhába öltözött tót paraszt” lett.

A K. H. által bűnömül felrótt azon körülményre nézve, hogy a sírbolt bejárata előtt egy tőpörödött asszony képeket árult, — a mi fölött annak idején Nyulási kereskedő is szörnyen felháborodott — mely képek után annyi meg annyi százalék a Rákóczi szoborra és a Szent Antal perselye javára volt szánva, erre nézve kérjen a K. H. Kozora E. kanonok pleb. urtól felvilágosítást. Nekem abban absolute semminő intézkedési részem nem volt.

A K. H. megtagadta tőlem a sírbolt gondozására való jogosultságomat, mert hogy

ehhez hiányzik nekem a káptalan beleegyezése. Válaszom: a ki a nevezett lapot az egyházi hierarchia rejtelmének előcsarnokába bevezette, ugyan az magyarázza meg neki azt is, hogy nálunk nemcsak a plebanosoknak, hanem a káptalannak is főhatósága a püspök. Engemet pedig ez a főhatóság nevezett ki a sír gondnokává. Ezen címen való jogosultságomhoz pedig talán nem egészen érdemtelentül sorakozik azon ajánló levelem: hogy világéletemben sohasem vettem azon politikai eszmények ellen, mely eszményekért küzdött és a melyeknek áldozata lett az a nagy halott, a kinek hamvai őrzésével megbízattam.

A K. H. többi szellemeskedése komoly méltatást igazán nem, s legfeljebb szánalmat igényelhetnek.

Kassa, 1906. november 10-én.

Fodor Sándor.

## TÁVIRATOK ÉS TELEFON-JELENTÉSEK.

A képviselőház ülése.

A kvóta marad a régi.

Az első önálló államszerződés.

Nem adják ki a képviselőket.

A képviselőház mai ülésén az elnöki előterjesztések után felolvasták az indítvány és interpellációs könyvet. Indítványt nem jegyezték bele, de interpellációt kettőt is. Az egyik interpelláció még szerdáról maradt meg, a másikat ma jegyezte be Vajda Sándor. Az interpellációkra az elnök javaslata szerint egy órakeret ter rá a Ház. Erre felállt Wekerle Sándor miniszterelnök és be-terjesztette a közönségi kiadásokhoz való hozzájárulási arányra vonatkozó királyi döntésről szóló átiratát.

E szerint marad a régi kvóta. Ezután elfogadta a Ház minden hozzászólás nélkül a büntetések kölcsönös kiadatása tárgyában való államszerződést. Görögországgal, illetve becikkelyezte azt. Nevezetes aktus volt ez, mert ez az államszerződés az első, a melyet Magyarország önállóan kötött külföldi állammal. Majd a mentelmi ügyekre került a sor. A Ház a multkoraiakon felbuzdulva ismét két képviselőnek kiadatását tagadta meg. Nagy György és Lengyel Zoltán a két honatya, a kik büntetés nélkül követhetnek el hatóság elleni és egyéb deliktumokat. A román Bredicianu Kornél tiltakozott ez ellen, de hiába!

Pont 12 órakeret a kérvényekre tért át a Ház. Nagyvárad kérvényét a progresszív adórendszer behozatala tárgyában kiadták a kormánynak. Több kérvény a fedezetlen határidőüzellet eltörlését és a tőzsdejáték megrendszabályozását követeli.

Ezeket is Csizmazia Endre és Simonyi Semadam Sándor pártoló hozzászólása után kiadták a kormánynak. Az ülés végét interpellációk foglalták le. Vajda Sándor interpellálta meg a belügyminisztert az általános választói reform tárgyában. Kéri annak sürgős megvalósítását. Végül Vlár Aurél interpellált még a hunyadmegyei tanfelügyelő egy állítólagos sérelmes körirata dolgában, mire az ülés végét is ért.

A király Budapesten.

Nagy ünnepek küszöbén.

Bécs, nov. 10.

Öfelsége a király november 20-án Budapestre jön és pedig hosszabb tartózkodásra, amely alkalommal három ünnepélyen fog részt venni. Ugymint a szent István bazilika zárókövének letélti ünnepélyén,

Andrássy Gyula lovasszobrának leleplezésén és a szepmüvészeti muzeum megnyitásán.

Öngyilkos szocialista agitátor.

Páris, nov. 10.

Joamvy hires szocialista agitátor itt ma reggel eddig ismeretlen okból öngyilkosságot követett el.

## UJDONSÁGOK.

— Szalay László és a harmadik egyetem. A képviselőház pénzügyi bizottságának tegnapi ülésén Szalay László országgyűlési képviselő felszólalt s arra kérte a kultuszminisztert, hogy a kormány a harmadik egyetemet Kassán állítsa fel.

— Esküvő. E hó 10-én, azaz szombaton délután fél 4 órakeret esküszik örök hűséget az ág. ev. templomban Lach Béla ipartestületi titkár Stark Milsike urhölgynek.

— A József kir. herceg szanatorium-egyesület e hó 17-én a Schalkház-szálló disztermében nagyszabású hangversenyt rendez. Maga az emberbaráti cél minden nemesen érző szív pártfogását méltán kéri, de emellett a hangverseny műsora is úgy van összeválogatva, hogy az elsősorban művelővezetést fog nyújtani. A hangversenyen, amely dr. Takács Menyhért jászóvári praelátus védnöksége alatt áll, a következők fognak közreműködni: Bárczay Zoltán, szül.: Waldeck Erika grófnő, báró Vay Arnoldné, szül.: Mikos Sarolta grófnő, tomkaházi Thomka Olga és Loósz Jolán, ifj. Hedry Lőrinc, végül pedig Mooshammer Rudolf hárfaművész, m. kir. zeneakadémiai tanár, ezeken kívül a 34. gy. ezred zenekara Neidhardt Alajos vezetése alatt. A hangversenyre, amelynek sikere előreláthatólag teljes lesz, a következő jegyeket adták ki: Kőrszék 6 korona, I. r. zártzék 4 korona, II. r. zártzék 3 korona, karzat 2 korona, belépőjegy 1 korona. Jegyek előre válthatók Maurer Adolf könyvkereskedésében.

— Az eperjesi vízvezeték. Tudósítónk jelenti: Ha a munkálatok rendes menetét semmi, előre nem látott jelentősebb körülmény meg nem zavarja, az eperjesi vízvezeték csőhálózat első átmosása már nov. 20-ika körül meg fog történni. A csőhálózat kimutatása után bekapcsolják a közutakat és a vállalkozó szerint a vízvezeték rendes üzeme december 1-jére megindulhat.

A házi-vezeték idáig 30 készült el s ezeket már át is vették a vállalkozótól. Közegészségi s más tekintetből is kívánatos, hogy a házi bekapcsolásokra nézve már a közel jövőben mentől nagyobb számban történjenek jelentkezések és háztulajdonosaink remélhetőleg sietni is fognak a bekapcsolásokkal, hogy mielőbb hozzájussanak a házi vízvezetékkel járó nagy kényelemhez. A közönség pedig nagy szomjúsággal várja már a nélkülözhetetlen, de eddig hiába és soká, nagyon soká várt elemet: a tiszta, bacillusmentes vizet!

— Lázalomban az ablakon kiugrott báró gyermek. Városszerte nagy feltűnést keltett a Napló híradása, a kassai konviktusban történt izgalmas eseményről. Az egyedül lapunkban közölt hír újabb részletei a következők. A kis báró Scheil Gyula lázálmában — mint megirtuk — azt álmodta, hogy szüleit gyilkolják, ő pedig a gyilkosok elől az ablakon egy kötélrel menekült. A levele egy szobában levő Schleichinger nevű beteg konviktusi diák látta, amint az ablakot kinyitja, majd belefogódzik az ablak kerestfába s kezd mászó tartásban leereszkedni, majd egyszerre zuhanást és sikoltást hallott. A kis báró úgy adja elő az esetet, hogy mikor az ablakhoz ért, azt hitte álmában, hogy a kötél elszakadik le. Csak mikor lezuhant, már akkor ébredt fel s egy ingbe szaladgált fel s alá az udvaron. A második emeletről lezuhant gyermek szerencsés

megmenekülése valóságos rejtély. Az orvosok mai jelentése szerint a gyermeknek nem mutatkoznak a komoly veszedelem tünetei. Tegnap délután megérkezett a fiatal báró édesapja, ma reggel pedig az édesanyja. Ugy a báró, mint a báróné, állandóan gyermekök oldala mellett tartózkodnak.

— **Ügyvédi iroda áthelyezés.** Dr. Korach Kálmán ügyvéd, ügyvédi irodáját gróf Bercsényi-utca 1. szám alá helyezte.

— **Kiszurta a jobb szemét.** Majher András napszámos és Bálint István kőműves tegnap este a Deák Ferenc-utcán a Gerbery-féle korcsmában összeverekedtek. Majher több társával egyetemben Bálintot végre is a korcsmából az utcára kidobta. Bálint talpraállott s amint Majher hazafelé tartott, a virág-utcán beléköltött. Majher kést rántott elő s azzal Bálint jobb szemét kiszurta. A rendőrség a bűnvádi eljárást megindította.

— **Uj állami elemi népiskolák Sáros-megyében.** A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter 1907. szeptember hó 1-jétől kezdődőleg Alsómerken, Harságon, Kisladán és Keczerpálvágáson egy-egy; Lénártón, Vörösalmán és Töltszéken pedig két-két tantermes új állami elemi népiskolát állított fel s így Sárosvármegye területén az állami elemi népiskolák száma, fentebb említett időtől kezdve 50-ről 57-re, az állami elemi tanítók és tanítónők száma pedig 97-ről 107-re fog emelkedni.

— **Megfult ember.** Hanecsak Vazul littenmanovai lakos lováról október 25-én a falut átszellő patakba esett, miközben eskörös betegsége vette elő és a vízbe fult.

— **Általános öröm Oroszországban.** A cár birodalmában hajnalodik, pirkad, dereng, stb. Ezek óta tart a forradalom s a békét ezernyi üdvös reformmal sem sikerült megteremténi. Most végre zseniális ötlete támadt az orosz tengerészeti miniszternek. Mint egy kronstadti fávírat jelenti, a tengerészeti miniszter elrendelte, hogy az összes hadi- és iskolahajók szürkére festessenek. Attól a korszakától reformtól várják és méltán várják a cár zseniális miniszterei, hogy újra béke lesz. Elképzelhető, hogy mily nagy az öröm Oroszországban. Az emberek egymás nyakába borulnak, csókolóznak, örömkönyveket sirnak, áldják az atyuskát, ő, mert végre felragyog a boldogság napja: a hajók színe ezentul szürke lesz. Csak a cinikusok vannak más véleményen. Ők azt mondják, hogy az a szürkeszíni hír csak vicc. Meglehet. De akkor nagyon szürke vicc.

— **Járványban — orvos nélkül.** Nagy izgalomban tartja Girált község társadalmát az ott kitört erős kanyarjárvány, mely ijesztő módon terjed egyre jobban és szedi száználmas áldozatait az ártatlan gyermek-sereg közül. A veszedelmet a kétségbeesés fokozza az a körülmény, hogy a község orvos nélkül van, mert dr. Horovitz Artur girálti orvos maga is beteg és a Lukács-fürdőben időzik. Pénteken végre hatóságilag bezárták az óvodát, mert 50 gyermek közül csak 5 jelent már meg az óvodában, a többi betegen fekszik. Ugyanaz nap a népiskolában 240 gyermek közül 100 maradt el betegsége miatt. A giráltiak a törvényhatóság részéről várnak gyors és hathatós segítséget, mert mindennap fokozza a veszedelmet.

— **Hangverseny a Schalkház téli kertjében.** A Schalkház-szálloda téli kertjében vasárnap este 8 órakor a kassai 34. gy.-e. zenekara Neidhard Alajos karmester vezénylete alatt hangversenyt tart a következő műsorról:

1. Neidhard: „Magyar induló”.
2. Adam: Nyitány a „Ha én király lennék” operából.
3. Ivanovics: „A cárné udvarán”, keringő.
4. Lehar: Egyveleg a „Drótostót” operettből.

5. Neil Moret: „Hiawatha” intermezzo.  
6. „Schweici ébresztő”, zenekarra rendezte Neidhard.

7. Grieg: Solvejg dala „Peer Gynt”-ből.  
8. Delibes: Szemelvény a „Kopelia” c. ballettből.

Szünet.

9. Komzak: „Vig induló egyveleg”.  
10. „Magyar dalok”, tárogatón előadva.

11. Neil Moret: „Mákvirágok”, japán románc.

12. Dostal: „Frisch drauflos”, induló.

— **Az orosz-japán háború költségei.** A birodalmi ellenőrző hivatal jelentést tett a minisztertanácsnak a Japánországgal való háború által okozott költségek revíziójának eddigi eredményéről. A revízió bizottság munkája még három esztendőig fog eltartani. Magának a revízióknak költségei ötnegyed millió rubelt tesznek ki. A háború összesen 1870 millió rubelbe került. A birodalmi ellenőrző hivatal és a revízió bizottság által kimutatott összegek 143 millió rubellel differálnak, azaz a birodalmi ellenőrző hivatal számítása szerint 143 millió rubellel többet költöttek a háborúra, mint a revideáló bizottság számítása szerint.

— **Nyelvtanítási kurzus megnyitása.** A lapunkban már jelzett The Berlitz Schools of Langunges megnyitása Kassán hétfőn, november 12-én a Fő-utca 50. sz. ház II-ik emeletén (bejárat a Lakatos-utca felől) két nyilvános díjtalan próbatanítással veszi kezdetét. Az angol próbatanítás 6 órakor, az olasz pedig 7 órakor este kezdődik. Kik idegen nyelvek iránt érdeklődnek, felkéretnek a tanításon való részvételre, hogy maguknak e világhírű módszerről fogalmat alkothassanak.

## Színház, művészet.

### Heti műsor:

Vasárnap: d. u. Mádi zsidó.  
este Rákóczi fia.

Hétfő: Kis alamuszi.

Kedd: Orpheus a pokolban.

Szerda: Sherlock Holmes kalandjai (premier).

Csütörtök: Sherlock Holmes kalandjai.

Pénteken: Scherlock Holmes kalandjai.

Szombaton: Bohém szerelem (operett premier)

Vasárnap: d. u. Pereszélyi juss.

este Bohém szerelem.

Hétfő: Bohém szerelem.

Kedd: Bohém szerelem.

## A kuliszák mögül.

(Dráma a buffetben. — Bohém-élet. — Scherlock Holmes kalandjai. — Rejtélyes „Aranka”. — Az ujjlenyomatok.)

A kuliszák világában mozgalmas élet uralkodik. A színtársulat egy csomó ujdonságra készül s ezekből folyik a próba a színpadon, a zongoratermekben, sőt szükség esetén még a színház buffetjében is. Aho! esténként a publikum felvonásközben kétes élvezettel fogyasztja a buffet edességeit, a délelőtti folyamán lázas szerelmi suttogások, kemény erkölcsi predikációk, majd sirás, kacagás, kérelhetetlenül szigorú férjek, apák, türelmetlenül ostromló szerelmesek hangját visszhangozza a tágas helyiség s a falat díszítő amorettek még nagyobb mosolyra nyúló arccal mulatnak a felszarvazott férjek tragikomikus állapotán. Mert a buffet a drámai személyzet végső menedékhelye, ha a jóval népesebb operett, a maga számára lefoglal minden talpalatnyi helyet a színpadon, a próbatermekben. Most pedig az operett ugyancsak foglalkoztatja a színház ifjú és fáradt pacsirtáit. Készülnek a Bohém-szerelmek előadására. Murget bájos poézissal megirt regényének mi sem bizonyítja nagyobb sikerét, minthogy meghatóan

romantikus, költői bájjal megirt művét már minden irodalmi műfajban megtaláljuk.

Színművet irtak a koplaló, de soha nem szomorkodó bohémek életéről, a zeneszerző, a festő, a költő és a szobrász nagyszerű alakjai kedves kis grizettjeikkel, már jó régen a regényből színpadra léptek, a világhírű olasz komponistát Puccinit pedig gyönyörű zenéjű opera megírására inspirálta a bájos mese. A bohémek sorsa opera után, mi lehetett más, mint az operett. Most telvonulnak a borzas sörényű, kopott ruhájú, de királyoknál büszkébb bohémek pajkos operett melodiák lágy ütemére. A librettista a romantizmus sugarával átszőtt szövegekönvben dusan alkalmat nyújtott a zeneszerzőnek, hogy népszerűsége számító daloknak, muzsikának életet adjon. A bohémélet teljes sujtje ismétlődik meg a *Bohém szerelem* operettben, a gall espid még kedvesebbé teszi az anyai formában már fel dolgozott szép regény anyagát.

Szívesen próbál ebből az új operettből a társulat, mert a vidámság csak még is jobb, mint hátborzongató detektív történetek interpretálása. Már pedig a drámai személyzet izgalmas cselekményű szindarabot gyakorol. Sherlock Holmes, a Conan Doyle detektív regényeinek, mindég győzelmes detektívje elevenedik meg szerdán a kassai színpadon, gyilkosok, betörők, anarkisták, ügyes tolvajok egész csapata ma a drámai személyzet s valamennyit leleplezi Sherlock Holmes — Rácz Ede, ki annyira beleéli magát szerepébe, hogy valósággal réme az ifjú hölgy tagoknak mindég nyomoz. És nincs nap, hogy érdekes históriát ki ne találta. Például egy rejtélyes eset. A színtársulat egyik szépe nemrég levelet kap, finoman elnyúló női kézvonásokkal. Az aláírás rejtélyes: *Aranka*. Aranka arra kéri a színház szépét, adjon neki este 6 óra tállkozót, meg fogja látogatni s hoz valamit. Hat óra bekövetkezik, kopogtatnak az ajtón. A színész már el is feledkezett a randevourról, s ki szól:

— Ki az?

— *Aranka* — hangzik a válasz. De „Aránaknak” oly furcsa a hangja, oly férfias csengésű, olyan ügyetlenül elfátyolozott hang.

A színész kissé habozva nyitja ki az ajtót s mit lát? Ott áll előtte egy férfi, kezében nagy csomag s beakar tolnakodni erőnek erejével a szobába.

— Ugy-e meglepődik, — szól az elhűlő színészhez — ezt a ravasz cselet használtam. Ez a csomag csupa finom, jó edesség, pompás ingyencnek való falat, együtt fogjuk vacsorán elkölteni. És nevet hozzá rejtélyesen.

— Együtt? — kiált fel a színész — megőrült maga, azonnal takarodjék s vigye a vacsoráját és a saját irháját. S ezzel már is becsapja orra előtt nagy haraggal az ajtót.

Ki volt a rejtélyes Aranka? A színház Sherlock Holmesa — Rácz Ede, most ezt ambicionálja kideríteni. S próbák után jár fel s alá sötét arccal és keresi a rejtély kulcsát, a bűnjelet. Nagy Gyula persze nem tudja békén elnézni s állítólag táblát készít ezzel a felirással:

— Óvakodjunk az ujjlenyomatoktól!

Mert tudvalevően a Bertillon ujjlenyomati rendszer a legjobbnak bizonyult a bűnügyi nyomozás terén.

### Parázs.

— **Vasárnapi előadások.** Vasárnap délután félhelyárak mellett Fényes Samu sikert aratott énekes vigjátékát a Pereszélyi juss adják, melynek kitűnő előadásáról a szerző a hírlapokban közölt nyilvános levélben az elragadtatás hangján nyilatkozott. A főszerepeket Várady Margit, Komjáthy, Faragó, Nagy Gyula játszák. — Este Rákóczi Viktor nagyhatású történeti színműve Rákóczi fia kerül színre. A publikum oly szívesen fogadta a darabot, hogy az igazgató ismét előadásra tűzte. A címszerepet Rácz Ede játsza. A többi főbb szerepeket Fái Flóra, Bartha, Doktor János, Szeghő, Komjáthy, Takács Mariska játszák.

Garzó Bertalan minta-antikvárium Kassa Andrassy-palota. MEGNYILT a kölcsönkönyvtár új művekkel magyar, német és francia nyelven. Előfizetés 1 óra 60 krajcár. — Ugyanott kincses kalendárium és Mikszáth „Almanach“ 1907. évre 2 korona helyett 80 krajcárért kapható. —

MIÉRT VÁSÁROL MINDENKI

## RADÓ BÉLÁNÉNÁL OSZTÁLYSORSJEGYET!

1-ször, mert Radó Béláné sorsjegyei közül minden második nyer;  
2-ször, mert Radó Béláné ügyfeleinek a nyereményeket minden lovonás nélkül azonnal kifizeti;  
3-szor, mert Radó Béláné vevőit páratlan előzékeny és figyelmes kiszolgálásban részesíti;  
4-szer, mert Radó Béláné ügyfeleinek semmi néven nevezendő költséget nem számít fel;  
5-ször, mert Radó Béláné minden húzás után azonnal ésdíjtanul hivatalos nyereményjegyzéket küld és végül  
6-szor, mert Radó Béláné sorsjegyzületében közismert elv: a teljes titoktartás.

Ergo: Megfoghatatlan, hogy lehet máshol osztálysorsjegyet vásárolni, mint **Radó Béláné sorsjegyzületében**  
Kassa, Deák Ferenc-utca 21. szám alatt.

## Fricsovszky Vincze

kőfaragó é sirkőraktára  
Kassán, Pesti-ut 27. szám.

Nagy választék **SIREMLÉKEK** syenit, grani tiroli, sziléziai és vörös márványfajokból, va-

lamint **terméskövekből** 120 koronától 200 koronáig.

Rendelés folytán nagyobbak is készíttetnek.

Készít:

**ÉPÍTKEZÉSI MUNKÁLATOKAT**, uti keresztteket, keresztelő medencéket, emléklapokat, **SIRSZEGÉLYEKET**, vasrácszatokkal vagy anélkül, **VASKRESZTEKET** stb.

Kőfaragó munkák jutányos árban elfogadtatnak

## A XIX. OSZTÁLYSORSJÁTÉK

november 22. és 23-iki  
I-ső osztályu húzásához  
(Főnyeremény 60.000  
K) sorsjegyeket ajánl:

**Nyulászi Béla**

sorsjegyzülete

Kassa, fő-utca 12 szám. ≡

$\frac{1}{1} = 12$  kor.,  $\frac{1}{2} = 6$  korona,  
 $\frac{1}{4} = 3$  kor.,  $\frac{1}{8} = 1.50$  kor.

## Ismét óriási szerencse Gaedickenél!

A szerencse által oly kiválóan kedvelt gyűjtődém az utóbbi két sorsjátékban annyi főnyereményhez jutott, hogy szinte szállóigévé vált ez a mondás: **Naponta egy főnyeremény Gaedickenél.** Csak az **utolsó két sorsjátékban** a következő főnyereményeket fizettem ki t. vevőimnek

≡≡≡ a legnagyobb főnyereményt: ≡≡≡  
**400.000 koronát a 19406 számra**

90.000 koronát a 3148 számra	25.000 koronát a 15900 számra	15.000 koronát a 121497 számra
60.000 koronát a 3952 számra	20.000 koronát a 88000 számra	15.000 koronát a 97214 számra
50.000 koronát a 64714 számra	15.000 koronát a 43841 számra	10.000 koronát a 35828 számra
30.000 koronát a 42778 számra	15.000 koronát a 95793 számra	10.000 koronát a 71772 számra
30.000 koronát a 88837 számra	15.000 koronát a 115220 számra	10.000 koronát a 42529 számra

A ki egy főnyereményhez akar jutni, az játszik feltétlenül **Gaedicke** szerencsegyűjtődéjében, mert eddig ott nyerték, bebizonyíthatólag a legtöbb főnyereményt. Az I. oszt. húzása már

**november hó 22-én és 23-án kezdődik.**

**A sorsjegyek ára:** Egy egész 12.— Egy fél 6.— Egy negyed 3.— Egy nyolcad sorsjegy 1.50 korona.

Minden vevőimnek postabefizetési lapot küldök, mely által pénzküldemények postadíjmentesen utalhatók át. Vevőköröm sorsjátékra nagyobbodik, mely körülmény fényes bizonyítéka annak, hogy gyűjtődém a lakosság minden rétegében közkedveltségnek örvend.

Kisérlelje meg egyszer szerencsését Gaedicke szerencse gyűjtődéjében s Ön bizton számíthat eredményre.

**Gaedicke bankház Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 11.**